

látszik
t-téren
r alig
t bizo-
rügy-
A rejt-
ez az.
á nem
a köz-
te és
ngyelt
t van-
gára is
al fog
olyan
l meg
ezek
rszike
ence.
ihály
v. Az
zatok.
szüké-
e. Ha
m ám
etke.
ppant
trefén
már
t. —
rossz,
yet a
vagy
győz-
ráta-
sika.
mel-
reted
ogyan
készi-
l. Ha
Wolf-
nyvet
tatik
nem
t. —
olna?
.

KIS LAP

... AZ EGÉSZ FALKA A SARKÁBAN VOLT. (Lásd a 262. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LIV. köt. 17. szám. Ára negyed-évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1898 április 24-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

JÉG HÁTÁN AZ ŐS-ERDŐBEN.

— Elbeszélés számos képpel. —

Az »Omas és Lalla« szerzőjétől.

(Folytatás.)

AKÉT fiu ez ideig még folyvást félig tréfának vette az éhes farkassal való versenyt. Most azonban, hogy a dühös ordas oly makacsul a sarkukban maradt, végre is komolyabban kezdtek fogni a dolgot. És mind-inkább meggyőződtek, hogy van rá okuk. Mert a fenevad bebizonyította, hogy nem csak kitartó, hanem furfangos ellenség is.

Alig néhány percz mult az újabb erős iramodás óta, mikor Bob, aki valamivel hátrább maradt, jó idején észre vette, hogy ismét repedés tátong a jégben. Mivel elég érkezése és tere volt rá, tehát nem gondolt ugrásra, hanem oldalt kanyarodott és megkerülte a léket, bár a kerülővel egy kis időt vesztett. Mit tett azonban a farkas? Nem került utána, hanem egyenes irányban futott tovább, hatalmas zökkenéssel átugrott a repedésen és így némi előnybe jutott.

— Ármányos bestia! kiállt Bob. Elémbe akart vágni.

Egy-két percczel később azonban egészen más-valamit vettek észre.

— Nézd csak, szólt Tom. Farkas koma, úgy látszik, már kezd kifogyni a szuszából.

Az ordas valóban észre vehetőleg lassabban futott, sőt mintha sántított volna is. A fiuk erre, szinte akaratlanul, hasonlóképp lassították a futásukat, úgy hogy ekképen megint csak olyan távol, azaz közel maradtak ellenségükhöz mint azelőtt. Vagy két perczig haladtak így, mikor hirtelen meglepő változás történt: a farkas sántasága, fáradsága egyszerre csak eltűnt s az éhes

fenevad nagy-hirtelen villám-gyorsan iramodott Bob után.

— Vigyázz, Bob! kiáltá Tom, aki oldalt volt és hamarabb vette észre a farkas rohanását.

Bob is látta már és erősebben neki rugaszkodott; de a legjobb korcsolyázónak is szüksége van pár pillanatra, míg a lassubb futamból teljes gyorsaságba mehet át. Ez a pár pillanat pedig elég volt a farkasnak, hogy furfangos tervét megvalósítsa. Csak szinlelte a fáradságot, sántaságot, hogy áltassa prédáját és közel férhessen hozzá.

Ezt a czélját el is érte. Mert akár hogy erőlködött is Bob, látta, hogy a fenevad már egészen a sarkába ért, már rá ugrik. És csak hajszálon mult, hogy a farkas meg nem kaparintotta. A válságos pillanatban Bob villám-gyors kanyarodással oldalt siklott s az ordas körmei csak megkarmolták a kabátját, de bele nem akadhattak. Bob néhány lépéssel előbbre jutott, míg a farkas ismét csak a jégre zuhanván, csuszott, vergődött és kapaszkodott, hogy újra lábra álljon.

— De most már elég a tréfából, szólt Bob és elő vette a pisztolyát. Ez a bestia kibírja velünk a versenyt és hozzá még furfangos is. Még egy ilyen forma csellel a körmei közé kaparít.

— Ne lőjj! tanácsolta Tom. Ezt a furfangját hiába próbálná meg újra. Most már nem szed rá többet, mehetünk odább, előnybe vagyunk. Hagyjuk a lövést a végső szükség esetére.

Bob hallgatott barátja tanácsára és vissza dugta zsebébe a pisztolyt. Pedig nagyon kár volt!

Bob, mikor elő húzta pisztolyát, eléggé közel volt a farkashoz, hogy biztosan czélba

vehesse,
A farkas
fogózárn
dulatlan
golyója,
ritette ve

is ugy
tanácsol.

Pedig
meggyöz

Egyel
talpra á
nem nag
ben foly
csak az
magasra
fakad, m
des éjbe

— N
szólt To

— A
Bob kor

— Pe
— Ig

— Az
ő paran

De m
olyan ü

— H
kára for
akár mi

Jól c
nyújtott

A lövés
kent a
hörgésre
a feneva
(Lásd a

— F
— D

vehesse, kivált mert jól tudott is löni. A farkas ekkor, épp nagy erőlködéssel megfogóvzán körmeivel a jégben, majd-nem mozdatlanul állt és az erős pisztoly jókora golyója, jól irányítva, szinte biztosan leterítette volna. De hát Bob hirtelenében maga is úgy vélte, hogy pajtása nagyon okosat tanácsol.

Pedig szerencsétlen tanács volt, hamar meggyőződtek róla!

Egyelőre az ordas csak azt tette, hogy talpra állt és folytatta az üldözést, de már nem nagy erő-feszítéssel. A fiuk futás közben folyvást szemmel tartották s egyszerre csak azt látták, hogy a fene-vad megáll, magasra emeli a fejét és hangos üvöltésre fakad, mely rémesen hangzott föl a csön-des éjben.

— No no, farkas koma, hol a hiba? szólt Tom nevetve.

— Azt hiszem, nagy a hiba, jegyzé meg Bob komolyan.

— Persze! Sir, hogy nem jut vacsorához.

— Igen, és most segítségül hívja a társait.

— Az ám, ha azok itt közel lesnék az ő parancsát.

De még ki sem mondta ezt, már éppen olyan üvöltés hangzott az erdő felől.

— Hallod? szólt Bob. De már ezt tarkára forrasztom a bestiának, jőjön azután akár mi!

Jól célba vette a farkast, aki magasra nyújtott nyakkal épp újra nagyot üvöltött. A lövés eldördült, a farkas nagyot szökent a levegőbe, üvöltése hirtelen tompa hörgésre vált. A következő pillanatban a fenevad élettelenül zuhant vissza a jégre. (Lásd a képet a 260. lapon.)

— Remek lövés volt, Bob! szólt Tom.

— De alkalmasint már megkéstünk vele.

— Akkor én vagyok az oka, én tanácsoltam, hogy még ne lőjj. Pedig ha üvöltésével csakugyan jelt adott a társainak, akkor nagy hiba volt, hogy le nem lőttük, mielőtt üvöltött!

— Már megesett a hiba, hát késő a bánat. Most már csak iparkodjunk előre. Jó tíz perc alatt oda érhetünk a Gordon bácsi házához s talán nem is bukkan rögön más farkas elő.

— Ebben most már nem igen bizom. Hallod?

Jobb felől meglehetősen közletről hangos üvöltés hallatszott.

— Hát ezt? Hallod? kérdé viszont Bob.

Most meg bal felől hangzott üvöltés.

— Közelednek, az kétségtelen, szólt Tom. De azért még ne csüggedjünk. Csak akkor volna nagy a baj, ha szemközt hangzanék az üvöltés.

— Igaz. Eddig még csak hátul üvöltének. Talán sikerül is elsiklanunk a szemök elől, mert egyelőre abba az irányba fognak iparkodni, ahonnan a társuk hangját hallották. Előre!

Ujra megfeszítették erejüket és mint a nyíl siklottak végig a jégen.

Nem sokáig tartott a reménykedésök, hogy sikerülni fog idején messzire jutniok a veszedelmes helyről.

Bár makacs üldözőjüket holtan elterülve tudták, mégis, okulva a kellemetlen tapasztaláson, folyvást figyelmesen nézegettek hátra is, oldalt is. És alig egy perc multával már volt is mit látniok.

A jobb oldali partról, majd-nem egy irányban velök, egyszerre két farkas ugrott le a jégre. Ugyan akkor már a másik partról is a jégre bocsátkozott nem is kettő, hanem négy.

— Szépen gyülekeznek a bestiák! Éppen fél tuczat van már a hátunk mögött, szolt Tom megdöbbenve.

A következő perczen már nem fél tuczat volt. Jobbról is, balról is folyvást érkeztek újabbak, ugy hogy rövid idő alatt

. . . ÉLETTELENÜL ZUHANT A JÉGRE. (Lásd a 259. lapon.)

legalább is husz ordas száguldott üvöltve a két fiu után. Mert ez az össze röfönt sereg fene-vad nem maradt oly csöndesen,

mint az a társuk, amelyik oly sokáig egymaga iparkodott hozzá jutni a jó falathoz.

(Folytatása a 262. lapon.)

Tavaszi
Pintyőke
Meglibben
Boldogan

És akit
A szita-
Nagyot z
Itt is egy

ITT A TAVASZ!

Tavas van, tavasz van! Rügy és bimbó pattan,
Pintyőke hívogat ritkás lomb-sátorban.
Meglíbben a lepke, reng a méhe szárnya,
Boldogan száll alá fakadó virágra.

És akit nem láttunk oly régen, oly régen:
A szita-kötő is átnyílal a légen.
Nagyot zurran, aztán pihen egy fű-szálon,
Itt is egy, ott is egy — már együtt van három.

Zörgő avar alatt ibolya virágzik,
Szerényen buvik el, alig-alig látszik.
A kácsa-virág a tó vizén sárgállik —
Ugy ragyog! Messziről szín-aranynak látszik.

Mozog, minden mozog: ébredzik éled,
Zsendülő mezőn a juh-nyáj szerte széled.
Göndör fürtü bárány anyja körül szökken —
Ha egy kis bogárkát meglát, vissza hőkken.

Rügy és bimbó pattan. Itt a tavasz, itt van,
Gyöngye suhogás kél bokorban, csalitban.
Bokrétára valót gyorsan szedegessünk . . .
Hűs a szellő, Mártám . . . fel, haza siessünk!

(Folytatás a 260. laphoz.)

Ezek üvöltve, vonitva rohantak prédájok után s borzalmas lármájok még fokozta a helyzet rémes voltát.

— Ennek fele sem tréfa, szólt Bob. Most már szedjük össze a lábunkat is, az eszünket is, mert különben hamar farkasok peccenyéje lesz belőlünk. Mit gondolsz, löjtek?

— Most már igazán hiába való volna, felelt Tom. Ha lelősz is egyet-kettőt, mi haszna? Nem segít egyéb, csak ügyes és gyors kanyargás.

— Magam is azt hiszem. De akkor kissé távolabb köllene haladnunk egymástól, mert akinek nagyon a sarkába érnek a bestiák, annak térre van szükség, hogy kanyarodhassék.

— Igaz. Különbön fellökjük egymást. Elesni pedig nem szabad, mert aki elesett, föl nem kel többé! Majd én kissé jobbra térek el . . . te meg balra.

— Jól van. Nagyon messze azonban nem távoznék egymástól.

— Semmi szín alatt! Akár mi érjen, együtt érjen!

Igaz hü barátsággal mondták ezt egymásnak. Mindegyik el volt szánva, hogy szükség esetén az élete kockáztatásával is segít pajtásán, ha ez bajba kerül.

Ámde hamar meggyőződtek, hogy most már nem igen függ tőlük maguktól, mit tegyenek. Most már kétségbe esett vad hajtó-vadászat következett, melynél azonban az erdei vadnak jutott az üldöző vadász szerepe, a hajszolt, szorongatott vad pedig a két ifju legény volt. Bobnak ott meredt ugyan a pisztoly a zsebében, de rá sem gondolt többé. Semmit sem érne el vele, ha egy-két farkast le is löne azzal a

két töltéssel, mely még a pisztolyban volt; hisz legalább is husz ordas rohan utánuk. Nincs más mentség, mint eljutni a Gordon bácsi házába.

Igen, ha még lehet.

A megállapodás szerint Bob balra tért, Tom pedig jobbra, mind a ketten bizakodva, hogy körül-belül egy-forma gyorsasággal fognak haladni, bár ez most már természetesen nem csak tőlük függött.

Tom eleinte többet figyelt pajtására, mint saját magára. Aggódva látta, hogy az ordasoknak több mint fele Bob után rohan; de maradt azért az ő sarkában is elég, úgy hogy rövid idő múlva nem gondolhatott egyébre, csak a saját veszedelmére. A fene-vadak siketítő üvöltéssel, tágra nyitott szájjal iramodtak utána; kettő vagy három, a leggyorsabb lábu, haladt elől, míg a többi egymás hátán szorongva, egymáson átugrálva törtett előre. Ezekről nem félt Tom, mert ezek egymást akadályozták a futásban; de az a kettő-három, amely legelől futott, ijesztő sebességgel jutott mind közelebre.

Borzongva látta ezt, de engedni köllött, hogy még közelebb jussanak. A csapat élén vágató farkas végre elérkezetnek látta az időt, hogy egy nagy szökkenéssel rá rohanjon prédájára; de Tom jól figyelt s a kellő pillanatban oldalt kanyarodott. A vezető farkas és utána mind a többi is megállt egy-két pillanatra, hogy aztán oldalt fordulhasson. Ezzel Tom kissé előnybe jutott és ismét előre futhatott. Pár pillanat múlva azonban már az egész éhes falka ismét csak a sarkában volt. (Lásd a képet a czimlapon.)

Ebben a halálos veszedelemben is gondolt pajtására s mert arra nem jutott

ideje, ho
van Bob

— Be

— M

válasz.

— C

czélhoz!

Jól

közel v

kező pi

parton

öreg v

árad. D

más rés

jön csa

vagy sz

raz-föld

a farka

De mé

csatoln

eltelik

otthon

de hát

Akkor

öreg v

bizony

elő ser

— M

eljussa

nám e

razon

Rög

tásra

lehets

part f

falka

lattal

röpült

ház ir

Na

ideje, hogy szét nézegessen, hol és miként van Bob, harsányan kiáltá:

— Bob, hogy boldogulsz?

— Még eddig megvagyok! hangzott a válasz.

— Csak előre! Már közel vagyunk a célhoz!

Jól ismerte a tájat, látta, hogy már közel van a Gordon bácsi háza. A következő pillanatban világosságot is látott a parton s tudta, hogy ez a világosság az öreg vadász házának keskeny ablakából árad. De mialatt ez fölfokozta a reményét, más részt eszébe juttatá azt is, hogy most jön csak a nagy veszedelem. Mert a ház vagy száz lépésnyire van a parttól, a száraz-földön pedig ő nem bir versenyt futni a farkasokkal, mint a jégen koresolyázva. De még, hogy egy-általán futhasson, le kell csatolni lábairól a koresolyákat. Ebbe is eltelik egy kis idő. És ha Gordon bácsi nincs otthon? Az ajtaja rendesen nyitva ugyan, de hát ha ma véletlenül mégis bezárta? Akkor nincs menekülés. Pedig hogy az öreg vadász nincs otthon, már abból is bizonyos, hogy a nagy üvöltésre sem jön elő sem ő, sem a kutyája.

— Mindegy! Most az a fő, hogy a házhoz eljussak. Csak valamivel hátrább hagyhatnám ezeket a bestiákat, hogy künn a szárazon utól ne érjenek azon a kis darabon.

Rögtön kellett cselekednie, sok fontolgatásra nem ért rá. Meg is tette az egyedül lehetséges cselifogást: a házzal ellenkező part felé siklott s mikor az egész éhes ordas falka oda iramodott utána, hirtelen fordulattal vissza kanyarodott és mint a szél röpiült keresztül a folyó tulsó partjára, a ház irányába.

Nagy ugrással kiszökött a jégről a

partra, egy szempillantás alatt lecsavarta lábairól a koresolyait, félre dobta és futott a ház felé. Látta, hogy a farkasok már szintén megfordultak és követik, egy-két pillanat múlva szintén künn lesznek a szárazon.

— No most! Eljutok-e a házba?... Élet vagy halál!

(Folytatása következik.)

RÁK A BICZIKLIN.

*Még azt mondják: hátra-felé mozgok...
Elég volt már... nem türom a dolgot!
Még ilyennel vádolni a rákot!...
Soha ilyen alávalóságot!*

*Hogy én... már hogy én mozognék hátra?
Mit feleljek erre a rut vádra?
Lefőzöm a rágalmaszó népet...
Még ma veszek egy velozipédet!*

*Elhallgattok, tudom, ha látjátok
Bicziklinek tetején a rákot!
Bámulva néz a sok irigy dőre...
Ha, mint a nyíl, repülök előre!*

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

Pálffy Miklós, a győri hős.

(Képekkel a 264., 265. és 268. lapokon.)

SZÉP magyar hazánk ezer éves történelmének számos lapja van tele irva jeles hősök dicső tetteivel. Hosszu sorát tudjuk a rettenthetetlen vitézeknek, akik

halál-megvetéssel szálltak síkra a drága hon javáért. Közölük sokan ott véreztek el a harc mezéjén s ha nem győzhetek,

legalább példát adtak, hogyan kell végső lehelletig szolgálni a hazát. Mások viszont fényes diadallal szereztek hirt és dicsőséget

PÁLFFY MIKLÓS, A GYŐRI HŐS.

a magyar névnek. Kegyelettel és büszke örömmel emlékeztünk meg róluk.

Ezen a mostani tavaszon épp háromszáz esztendeje annak, hogy egy hős magyar

vezér oly híre nagyban, emlékeztet Pálffy férfit.

ura az tén. Tu elfoglalt magasa szólt:

vezér olyan jeles tettet vitt véghez, melynek híre nagy örömet keltett az egész országban, emléke pedig mai napig is él.

Pálffy Miklós, a győri hős, volt ez a jeles férfiú.

Akkoriban a hatalmas török uralkodott szép hazánk nagy részén, még folyvást terjeszkedett, már elfoglalta Győr várát és városát is. Győr pedig nagyon erős és fontos vár volt, és aki ott parancsolt, az volt

MAGYAR HUSZÁR A 16-IK SZÁZADBAN.

ura az egész vidéknek a felső Duna mentén. Tudta ezt a szultán, és mikor Győrt elfoglalta, ércz-kakast tüzetett föl a legmagasabb vártorony csucsára s kevélyen szólott:

— Addig nem fogja ide keresztény újra betenni a lábát, amíg ez a kakas nem kukorékol!

Nagyon fájt Győr elvesztése minden jó magyarnak. Meg is próbálták, hogy vissza

foglalják, de nem sikerült s a törökök gunyosan kiáltották a bástyákról:

— Mit erőlködtek, hitetlen gyaurok? Hiszen nem kukorékolt az érczakas! Majd ha kukorékol, akkor próbáljatok szerencsét!

Rudolf király viselte akkor a magyar koronát, de messze Prágában, palotájába elzárkozva, különféle babonás kutatásokba mélyedve élt. Az országgyűlés 1598-ra újabb hadjáratot rendelt a török ellen; de mikor hozzá kellett volna látni, nem volt se pénz, se katona, és a török bizony nyugodtan csibukozott Budán is, Győrött is.

Tavaszkodni kezdett az idő, nem történt semmi. Csak Komárom várában törte egy vitéz magyar ur a fejét valamiben. Pálffy Miklós főispán és a dunán inneni hadak főkapitánya eltökélte, hogy tenni fog valamit azzal a kicsiny sereggel, mely oda gyűlt. Mind-össze sem volt több öt ezer harczosnál, fele-részt a király zsoldjában levő német, francia, vallon harczos Schwarzenberg vezérlete alatt, a többi pedig magyar hajdu, puskás és Pálffy Miklósnak ezer deli huszárja. Aztán még voltak ott petárdások, akik robbantó eszközöket tudtak készíteni s ezekkel falakat, kapukat bedönteni.

Szorgos készülődés folyt Komáromban, de senki sem tudta, mi célra. Arra pedig szigorú gondja volt Pálffynak, hogy a vár falain kívül még azt se tudhassa senki, hogy oda benn egyáltalán készül valami.

Maga a sereg sem tudta, ki fog-e onnan egyhamar mozdulni. Unatkoztak a vitézek, kivált a huszárok, akik a vár falai közt úgy igazában nem is nyargalászhattak. Megörült tehát az egész sereg, mikor egy tavaszi napon ezt hallotta:

— A budai fő-basa sok aranyat, ezüstöt, élelmi szert indított utnak a győri basa számára. Ráütünk és az egészet elfoglaljuk jó zsákmányul.

Az ilyen portyázás akkor kedves mulatságszámba ment.

Megindult Komáromból az öt ezer főnyi sereg. De mielőtt megindult, Pálffy külön titkos parancsot adott az ő huszárjai hadnagyainak. Teljesítették is pontosan.

Szaporán lépegettek, de azért persze mégis csak lassan haladtak a gyalogos vitézek. Maguk sem tudták, hová-merre vezetik hadnagyaik; csak lesték, mikor bukkannak már rá a török kincses szállítmányra. Irigykedtek egy kicsit a huszárokra, akik kisebb-nagyobb rajokban messze elől száguldoztak. No, ezek sem foglalták el a kincset; de egyebet tettek: elfogtak minden embert, aki messze körül utjokba akadt. Volt ezek közt török is, de jó magyar is. Mind nagyot ijedt.

— Ne féljetez no! biztatták nevetve a huszárok. Nem lesz semmi bajotok. Csak épp hogy nem szabad senkinek semerre hirt vinni arról, hogy ezen a tájékon sereget látott.

Ekképen a sereg folyvást haladt előre, de senki hirt nem kaphatott róla, hogy valamiféle sereg megy valahová. Az est leszállt s ekkor Pálffy fölkiáltott:

— Most csak azt kérem az Egek Urától, adjon sötét éjszakát, ne lábatlankodjék az a fényes hold a fejünk fölött!

Ez a kívánsága beteljesedett. Sűrű felhők vonultak föl az égre és korom-sötét éjszaka volt már éjjél után, mikor a sereg azon vette magát észre, hogy Győr falai és bástyái előtt áll. Csöndes volt a vár, csak egy-egy őr sétált unatkozva a falakon.

Még csak hogy elle

Oda é

mi lesz?

árkon tu

emelkedn

keresztül

legalább

pedig na

fölfegyve

jártas ve

Ali ba

erejü és

török, ha

hite-hagy

és a szul

emelkede

hanem a

jártasság

és Omán

körül-be

vár őrsé

sereg le

harczos,

életét. A

puskapo

ami szü

Még csak nem is sejtette oda benn senki, hogy ellenséges sereg érkezett a falak alá.

Oda érkezni oda érkezett, de most már mi lesz? Mert a vízzel teli széles sánczárkon túl olyan hatalmas bástyák és falak emelkednek, hogy csak úgy lehetne rajtok keresztül jutni, hogy ha vagy száz ágyu legalább egy hétig törné, rombolná. Benn pedig nagy számú és vitéz őrség van, jól fölfegyverezve, élén igen vitéz és hadban jártas vezérrel.

Ali basa volt a vár parancsnoka, nagy erejű és vitézségű férfiú. Nem volt igazi török, hanem annál rosszabb: olasz eredetű, hite-hagyott, aki a mohamedán vallásra tért és a szultán szolgálatában gyorsan magasra emelkedett, mert nem csak vitézségével, hanem a hadi tudományokban való nagy jártasságával is tünt ki. Mellette Alaj bég és Omár aga voltak a főtisztek s alattuk körül-belől kétezer janicsár vitézből állt a vár őrsége. A janicsárok voltak a török sereg legjelesebb katonái; csupa válogatott harczos, aki hadakozásban töltötte az egész életét. Ágyu 187 volt a várban; fegyver, puskapor, golyó, élelmi szer és minden, ami szükséges, tömérdek. Nem csuda, ha a janicsárok is azt mondogatták:

— Akkor lesz Győr a gyauroké (keresztényeké), mikor az az ércz-kakas kukorékol.

No's, azon a sötét éjjelen a főkapu őre egyszerre csak lódobogást hall és a homályban öt lovast lát a sánczárkon túl a kapu előtt. Mintha turbános spahik (török lovasok) volnának, tehát jó pajtások. Csakugyan, meg is szólal az egyik jó törökül:

— Hamar ereszd le a hidat! Megjöttünk Budáról a basa drága küldeményével.

A győri basa csakugyan várt effélet, az ő is tudta, tehát leeresztette a felvonó-

hidat, aztán lesietett, hogy az első, a rostély-kaput kinyissa. Ezen a rostély-kapun túl volt aztán az igazi hatalmas vas-kapu.

Mikor az őr a rostély-kapunál közelebből szem-ügyre vette az öt spahit, hamar rájok ismert, hogy hiszen ezek . . . magyar huszárok! Rögtön lármát csapott, lőtt, de a rostély-kaput már nem csukhatta be. Az öt huszár könnyen elbánt vele. A következő perczen pedig már új alakok jelentek meg a kapu alatt: a petárdások, akik nyomban dologhoz láttak a fő-kapunál.

Hajnali három óra volt, mikor isszonyu robbanás hangzott fel: a petárda bezuzta az óriási vas-kaput, melynek egyik szárnya háromszáz lépésnyire röpiült be a piacra. Nyitva volt az ut. Rohanvást rohantak be a Pálffy és Schwarzenberg vitézei.

De Ali basa és janicsárjai is hamar talpon termettek a nagy robbanás után. És mivel a szűk kapun a magyar sereg csak lassan nyomulhatott be, a törökök még éppenséggel nem hitték, hogy veszve vannak.

— Kiverjük őket, nem kukorékol még az ércz-kakas!

És dühösen nagy erővel támadták meg a benyomulókat. Ám ezek is elszántan harczoltak és Orsich Péter a magyar puskákkal hamar elfoglalt két bástyát. Onnan a magasból nagy kárt tehettek a törökben és már úgy látszott, hogy meg van nyerve minden, mikor hirtelen rosszra fordult a dolog.

Maga Ali basa jelent meg a legjava vitézeivel, más felől pedig Alaj bég és Omár aga. Mint a bős oroszlánok, úgy harczoltak. Ali basa egymaga nem kevesebb mint harminczkét embert vágott le és csakugyan

(Polytatása a 269. lapon.)

JANICSÁR A 16-İK SZÁZADBAN.

sikerült is
egészen a
magyar v
Rögtön la
csárok me
nem tarto
és Omár
után ism
Pálffy ha

Már-m
dulni a s
kor Pálffy
vitézei, a
a huszáro
tak arra
közt harc

Pálffy
totta öké
mint gya
huszárok
eddig ma
leugrott

— Ak

log harc

Efre
lovukról
vették h
fordult a
és Omár
az ő husz
ellen. M
a véres
már 130
aga a tö

A reg
szólt,
valóság
foglalta
került t

(Folytatás a 267. laphoz.)

sikerült is a benyomult keresztény hadat egészen a kapuig vissza szorítani. Ekkor egy magyar vitéz végre leterítette Ali basát. Rögtön lándsára tüzték a fejét s a janicsárok meg is rettentek s hátráltak. De ez nem tartott sokáig. Elő törtettek Alaj bég és Omár aga s kétségbe-esett küzdelem után ismét a kapuig szorították vissza Pálffy hadát.

Már-már nagyon rosszra kezdett fordulni a szerencsésen kezdődött harcz, mikor Pálffy arra gondolt, hogy még vannak vitézei, akik nem vettek részt a viadalban: a huszárok. Ők szilaj lovaikkal nem voltak arra valók, hogy benn a szűk falak közt harcoljanak.

Pálffy oda sietett hozzájuk és felszólította őket, hogy szálljanak le a lóról és mint gyalog vitézek harcoljanak. A büszke huszárok megtagadták. Erre Pálffy, aki eddig maga is lóhátról intézte a harcot, leugrott a lováról.

— Aki szeret, követ! Magam is gyalog harcolok tovább.

Ejre a huszárok gyorsan leugrottak lovukról és hatalmas harci riadással követették hős vezérüket. Most aztán végkép fordult a koczka. Hiába volt a vitéz Alaj és Omár minden erőlködése: Pálffynak és az ő huszárjainak senki, semmi sem állhatott ellen. Még két óra hosszáig folyt ugyan a véres harcz, de mikor a török őrsegből már 1300 ember holtan hevert, akkor Omár aga a többivel meghódolt és fogoly lett.

A rege szerint az érczakas ekkor megszólalt, ami persze csak rege; de a dicső valóság igen is az volt, hogy Pálffy vissza foglalta a töröktől Győr várát s ez nem is került többé pogány kézre.

Roppant zsákmány jutott a győztes Pálffy kezébe: tömérdek ágyu, fegyver, ló, ékszer és százféle egyéb kincs. És a várban rabságot szenvedett négyszáz keresztény fogoly is vissza nyerte a szabadságát.

Nagy volt mindenfelé az öröm Pálffy Miklós hősi tettének, Győr visszafoglalásának hírére. Megörökítésére sokfelé emlékoszlopokat emeltek. Győr-városában évenként emlékünnepet rendeztek, maga a hős Pálffy pedig grófi rangot kapott és drágakövekkel kirakott nagyszerű billikomot, mely mai napig is megvan és az országos kiállításon is látható volt.

A hős Pálffy nem sokáig élt e fényes diadal után; férfi-kora javában hunyt el. De emléke élni fog mindenkor a magyar jeles férfiak történetében.

A CSODA-CZIPŐ.

— Mese —

AZ ERDŐ szelétől nem messze állt a falucska, a falu szélén pedig a szerény házaeska. Ebben élt a kis Magduska az ő szegény özvegy édes anyjával.

Hogy nagyon szegények és hogy édes anyja keményen dolgozik a mindennapi kenyerökért, azt Magduska látta és tudta ugyan, mert már elég nagyocska volt, hogy megértse; de ő maga nem igen érezte a szegénységüket, mert jó anyja inkább a maga szájától is megvonta a falatot, csak hogy leánykájának jusson. Más-különben pedig Magduska vígan élte napjait, kivált mikor már kitavaszkodott.

Alig hogy fölkelt és megitta a reggeli tejecskéjét, már szaladt ki a mezőre, az erdőbe és vígan dalogatva szedett vad-virágot, eprésgtett, pillangót kergetett és ha kifáradt s megéhezett, hát szépen haza sétált. Dél után pedig ott folytatta, ahol dél előtt elhagyta.

Egy reggel, épp a születése napja reggelén, szép új köténykét talált az ágya mellett,

mikor fölébredt. Az édes anyja lepte meg vele. Nem nagy ajándék volt, de ez sem könnyen telt tőle; napi munkája után éjjel varrogatott rajta.

Magduska, ha nem is nagyon, de megörült a köténykének. Mindjárt fel is kötötte és sietett ki az erdőbe. Egyszerre azonban fölsikoltott és sántikálni kezdett: tövis ment a lábába. Leült egy nagy fa alá és szerencsésen kihuzta a tövist, miközben elégedetlenül szolt magában:

— Tessék! Ha szerencsésen ki nem huzom, még nagy bajom támadt volna. Persze, mikor meztláb kell járnom! Edes anyám bizony inkább egy pár cipőt adhatott volna. Mit ér ez a haszontalan kötény? No bizony!

Mialatt így elégedetlenkedett, egy öreg anyóka ballagott arra és megkérdezte Magduskától, mi a baja? Mikor pedig megtudta, így szolt:

— Ha csak az a baj, könnyen segíthetek. Éppen van nálam egy pár cipellő, amellyel nem tudok mit csinálni. Akinek szántam, annak nem kell. Hát neked adom. Próbáld fel . . . Ha hiba lesz, nem a cipőben lesz a hiba. Ezt jól jegyezd meg.

Magduska fölpróbálta . . . hát mint ha csak az ő lábára szabták volna. Olyan kellemesen, kényelmesen volt benne a lába, hogy csupa merő gyönyörűség volt. Meg is köszönte szépen, aztán elváltak.

Most azután még vigabban kószálgatott Magduska és akkora bokrétát szedett, hogy mind a két kezébe is alig fért.

— Amott a pataknál sokkal szebb virágokat látok. No bizony! Hát eldobom, amit eddig szedtem.

El is dobta és megindult a patak felé. De csak egyet-kettőt lépett, mert az eddig oly kényelmes cipő most hirtelen oly rettentően kezdte szorítani, hogy szinte fölajdult bele.

— No . . . hiszen nincs is szükségem több virágra . . . elég, amit már szedtem . . . Edes anyám sokszor mondta, hogy még a vad-virágot sem szabad egészen hiába letépedni. Igaz is!

Fölszedte az eldobott bokrétát és megindult haza. Nagy öröme a cipő már

nem szorította; csak olyan jó volt, mint eleinte. Nem is gondolt Magduska többé az előbbi furcsa kis esetre, hanem büszkén lépegetett végig a falun, emelgetve a lábait, hadd lássák, milyen szép cipője van. Meg is bámulta kivált a szomszédbeli Örszike, aki meztláb állt a kapu előtt.

— Jaj de szép cipőd van! Hol vetted? mondá.

— Kaptam. Ugy-e szép? szolt Magduska kevélyen.

— Nagyon szép. De csak nem fogod hét-köznap is viselni?

— De hogy nem! Fogom bizony! Nem leszek ezen túl olyan meztlábos, mint te. Persze, neked ünneplőre sincs cipőd!

Fitymálva mondta ezt Magduska és mert igaz volt, hát a szegény kis Örszike nagyon elszontyolodott. De ugyan-akkor Magduska is majd fölsikoltott, mert a cipő megint borzasztóan szorította a lábát. Alig-alig birt tovább lépegetni s ha nem röstelli a kis Örszike előtt, tüstént lehuzta volna lábáról a cipőt. S mialatt odább biczegett, ilyenformát gondolt:

— No . . . hiszen eddig én is meztláb jártam, épp úgy mint Örszike . . . ők is ugyan szegények . . . kár volt oly betyken beszélnem vele.

Ekkora már elmúlt a baj, a cipő nem szorította többé. Megint hamar elfelejtette és vigan érkezett haza. Eldicsekedett a szép cipőjével s persze anyja is nagyon örült neki.

Szerény ebédjük után anyja dologhoz látott. Magduska pedig, mivel dél előtt nagyon is sokat futkosott, lustálkodott: heverészve nézegette, jó édes anyja hogyan fáradoz. Volt ott sok afféle apróbb tenni való, amit már Magduska is jól elvégezhetett volna; anyja nehányszor mondogatta is, hogy segítsen ebben vagy abban; de a kis lány nem mozdult. Eddig sem tette soha, mért tenné most? Inkább a szép cipőjében gyönyörködött.

Az az, dehogyan is gyönyörködött! Már újra oly kegyetlenül szorította, hogy majd sirva fakadt.

— Ej
Meg is
Mint ha s
keservesen
inkább új
gondolt:

— Tal
fogok sok
Végre is
egyben-m
fárad, én
Végzek é

Hozzá
megfelel
megint e
A haszn
idő s me
megdicsé
gedetten
a cipője
jutott, m
hol nem

— Fu
mondta,
ben lesz.

Ekkor
szor a
olyasmit

— H
csoda-czi
hamis tü

Vigyá
hogy ug
nem tu
kegyetle
követ el
mások i

Hát r
iparkodo
ugy hog
Es csak
cipő sz
fordult

Lassa
cipőből
többé. I
is volt

— Ejj mit, levetem! gondolá.

Meg is tette, de nem volt köszönet benne. Mint ha soha sem járt volna mezitláb, oly keservesen esett neki minden lépés. Hát inkább újra fölhumta, miközben ilyenformát gondolt:

— Talán majd elmulik. Most ugy sem fogok sokat járni, inkább itthon maradok... Végre is... igaz, hogy segíthetnék már egyben-másban jó anyácskámnak... annyit fárad, én pedig csak nézem! Ez csuf dolog. Végzek én is, amit tudok.

Hozzá látott, szorgoskodott és egészen megfélekedett a czipőről, mert hát abban megint egészen kényelmesen volt benne. A hasznos foglalkozásban gyorsan telt az idő s mert hozzá még az anyja is nagyon megdicsérte, Magduska este nagyon elégedetten tért nyugalomra. Mikor azonban a czipőjét levetette, akaratlanul is eszébe jutott, milyen furcsa jószág ez. Hol szorít, hol nem szorít.

— Furcsa! . . . És az az anyóka azt mondta, hogy ha hiba lesz, nem a czipőben lesz. Hát miben, kiben? Bennem?

Ekkor az is eszébe jutott, hogy a hány-szor a czipő megkinozta, ő mindig épp olyasmit tett, amit nyomban megbánt.

— Hm! Ha ugy volna . . . akkor ez csoda-czipő! . . . és az az anyóka valami hamis tündér volt. Vigyáznom kell!

Vigyázott és mihamar meggyőződött, hogy ugy van biz' a. A csoda-czipő nélkül nem tud járni, a czipő pedig mindjárt kegyetlenül kinozza, mihelyt valami hibát követ el: mihelyt lusta, vagy engedetlen, mások iránt illetlen.

Hát mit tehetett? Szelid, nyájas, keves iparkodott lenni, szorgalmas és dolgos, ugy hogy rövid idő mulva mindenki szerette. És csak nagyon ritkán esett meg, hogy a czipő szorította, végre pedig már elő sem fordult többé.

Lassankint kinőtt Magduska a csoda-czipőből, el is nyútte, föl sem húzhatta többé. De már ez nem volt baj, mert nem is volt már többé szüksége a csoda-czipőre.

KARIKA-REJTVÉNY.

Egyik betüből kiindulva és minden hatodikát olvasva, egy régi mondást nyerünk.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Fény és ború“

Történelmi elbeszélések. Az ifjúság részére írta Remellay Gusztáv. Két könyomatú képpel, színes kemény táblába kötve.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIV. köt. 15-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

Hallgatni arany.

Helyesen fejtették meg: Jablonszky Margit, Kemény Zoltán, Jurenák Gizi, Pilz Erika és Felice, Goldmann Pál, Horváth Kornél, Hampel Ferencz, Szigeti testvérek, ifj. Speidl Bódog, Fuchs István, Sárkány Magda, Fried Ernő és Béla, Mérey Ágosta, Granitz Manó és Ödön, gr. Degenfeld Ilka, Ebeczky Gabriella, Okolicsányi Marcsa, Deutsch Emil, Breszlauer Blanka, Máder testvérek, ifj. Somogyi Zsigmond, Kocsis Margit, Andrassy Ilona (Ha a kiadó-hivatalt értesíted, elküldi a lapot akárhová. Csak pontosan meg kell írnod, mely időtől fogva és hová küldje? F. b.), Virág Rózsika és Juliska, Nickel Jenő, Csiskó Anna, ifj. Wolf Gyula, Kozsereán Gergely, Szitányi Mariska, Hein Irma és Etel, Murgu Jancsi, Masjon Márta és Vili, Szvoboda Erzsike, Gutlohn Mátyás,

Zoltán Berti, Czukor Gyula, Krasznay Miklós, Boros Emmike, Grubits Mariska, Manheim Lajos, Berényi Margit, Szlacsányi Gyula, Bárdosy Valéria, Altstock Hugo, Berger Ilona, Erzsé és István, Rezutsek Erzsike és Gyula, Hollós László, Brandstein Etelka, Dósa Magda, Jnsztusz Hajnalka, Beélik Pista, Waldmann Livia, Sier Friczi, Jakabffy Guido, Benkó Jenő, Sziklay Vera, Strinovich Lujza, Badics Gizi, Erdődy László, Grynaens Ida, Balogh Pörke (A te irásod? F. b.), Győry Sarolta, Klopstock Gyuri, Török Stefike, Homolka Mariska, Csernovics Gyuri, Gyárfás Erzsébet, Záborszky Mariska és Dezső, Kálvin Erzsike, Herzfeld Leona, Paula és Elli, Piller Géza, Kazy Livia, Stancsa Miczi, Emike és Gyula, Szalkai András és Pál, Kossaczky Gyula, Aszód Jenő, (Szívesen látlak kis hiveim sorában. F. b.), Bachrach Mátyás, Weisz Mariska és Sándor, Veress Gizike, Sztrakoniczky Laczika, Ybl Mártika, Graul Irén, Láner Nellike, Szmezsányi Imre, Stermeczky Ernő, Serfőző Margitka, Hoffory Margit, Szontagh Sárka, Polgár testvérek, Koronhály Zoltán, Gáldonyi Mariska és Miklós, báró Wardener Miczi és Márta (Még mint ha másik két név is volna aláírva, de nem tudtam sem kibetűzni, sem kitalálni: »Ivike« és »Imike« vagy »Idi«, »Izike«, »Izuka«? A neveteket tisztán írjátok alá, még pedig az igazi neveteket, nem a család körében használt becéző neveket, mert ezek nem közlésre valók. F. b.), Benedek Dávid, Hanvai Ilonka, Szeremei József, Husz Miczike, Pap Zolika, Graeff Paula és Márta, Jülek Jani és Tihamér, Mándy Thyra, Eysner Frigyes, Jurkovich Erzsike, Zetti Győző, Kovácsi Marezi, Schönstein Mariska, Kritsa Mélite, Nékám István és Ervin, Nagy Lenke és Ernő, Takács Jenő, Ljubibratich Lolika, Fried Mariska, Hajnik Ilonka.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett *Kocsis Margit*, *Egyeden*, kinek a jutalom-könyvet (*»Ifjusági emléklapok«*, elbeszélések és költemények, gyűjtötte *Füssy Tamás*, színes táblába kötve) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LIV. köt. 14-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Benkó Jenő, Réta Vilma és Miczi, Engel József, Pogány Eleonora, Schönstein Mariska, Szalkai András és Pál, Kazy Livia, Koronhály Zoltán.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kapitány Rudi. Hogy a rák hátrafelé menne, csak amolyan ráfogás, mint az is, hogy a denevér, ez az ártatlan, hasznos állatka, az ember hajába fészkelődik bele. Épp a jelenvaló számban tiltakozik rák koma az igazságtalan vádaskodás ellen. — **Dusay Irénke és Gizike.** A virágos levelkét szerettem volna egy kis rózsavízzel meghálálni. — **Böhm Mór.** Nem sokára lesz módod benne. —

Kraljevics Vazul. Bizony, nem sok született magyar fiú ír ilyen szabatos magyar levelet, mint amilyennel te, a szerb fiú, örvendeztetéssel meg engemet. — **Berger testv.** Azt sejtem, hogy a minapi intésemet nem vettétek észre. Tehát itt kell tudtokra adnom, hogy soraitok nem felel-vén meg a levélírás szabályainak, azokat figyelembe nem vehettem. Már most reményem, hogy takaros levelet kapok tőletek. — **Finta Puska.** Ciklámen rajzoeszkádban örömmel tellett. — **Graeff Paula és Márta.** A jó kívánság mindig jól esik. Köszönöm kedves, meleg soraitokat. — **Hirko Dezső és Jani.** A gyapot- és pamut-szövet nem egyet jelent. A pamut növény, a gyapot meg gyapjuból készül. A fogadást elvesztettétek. — **Bárdosy Valeria.** A lányok husvétkor nem öntöznek, az ünnepekre következő kedd pedig már hétköznap, mint ezt a »Kis Lap« m. heti számban ki is jelentettem. Az arany-bőtűs, festett galamb-tojásukat köszönöm, pedig rá sem szolgáltam. Ha majd egyszer meglátogatsz, rendbe hozzuk ezt a bonyolódott ügyet. — **Pogány Eleonora.** Te gyors választ kérsz, pedig a »Kis Lap« hetenkint csak egyszer jelen meg. S az is megesik, hogy egy-egy üzenetem, a tárgy sokasága miatt, kiszorul csak a rá következő héten közölhetem. Ezt jövőre szem előtt kell tartanod. — **Kálvin Erzsike.** Ügyes rejtvényed megjelen. Mert rejtvény (v. rejtett szó) az, és nem talány, amely szó csakis a tudatlanságnak köszöni létezését. A gyököszó *talál* és nem *tal*. Tehát *találány* volna a helyesebb; de esetlen lévén, inkább a rejtvényt fogadták el, mely nem vét a magyar nyelv törvényei ellen. — **Békffy György.** A magad munkája az a mese? — **Oszkár bácsi.** Már a rajzolódnál van a mulatságos versike. Köszönöm. — **Ifj. Polnitzky Lajos.** Az apró képeket érdeklődéssel nézem. De a vizsanzasra nem vállalkozhatom. — **Waldmann Livia.** Némi változtatással közlöm. — **Jusztusz Hajnalka.** Bemutakozásodat szívesen veszem tudomásul s mind-annyszor felelek, valahányszor szükségszerű kérdést intézel hozzám. — **Woida Margitka.** Az igazság a középben van. — **Ertl Irma.** Inkább honi várost válassz tárggyul. — **Valkovics Misi.** A király várpalotának a Szt.-Gellért- s a Sashegy-felé tekintő új része immáron tető alatt van s a királyi parancsára 1902-ben teljesen készen köll annak lennie. A palotának régibb részét szintén fölrísszítik, hogy egybehangzó legyen az újabb épülettel. Az egész Hausmann taánár mű-építész vezeti. Ime: elmondtam mindent, amit ez érdekes tárggyról megtudhattam. — **Biró Antal.** Ha engem kérdezel: én madárkát, főleg éneklőt, nem tartanék kalitkába zárva. Az Isten szabad teremtménye ő s ha kegyetlenség nem is, de nagy önzés rabságban tartani. A többit lásd a megfejtések rovatában. — *Több levélről a jövő számban.*

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere, 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.

